

10.01.2023

Asia/3

§ 3

Liikennebarometri 2022

HEL 2022-010721 T 08 00 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti merkitä tiedoksi tutkimuksen, jossa on selvitetty asukkaiden ja yritysten mielipiteitä Helsingin liikenteestä.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli liikennetutkija Moilanen Katja. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Katja Moilanen, liikennetutkija, puhelin: 310 21385
katja.moilanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Liikennebarometri 2022, raporttiluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Tutkimuksessa kysyttiin Helsingin asukkailta ja yritysten edustajilta Helsingin liikennejärjestelmän toimivuuteen ja liikkumiseen liittyviä kysymyksiä. Lisäksi kysyttiin tietoja vastaajan henkilökohtaisesta liikkumisesta ja taustatietoja tilastollista luokittelua varten.

Haastatelluista Helsingin asukkaista enemmistö (64 %) pitää liikennejärjestelmän toimivuutta kokonaisuutena erittäin tai melko hyvänä. Yritysten edustajista vastaava osuus on 49 %. Tyytyväisimpiä oltiin edellisen kyselyn tulosten tavoin joukkoliikenteen toimivuuteen ja jalankulkijoiden olosuhteisiin. Tyytyväisyys parani erityisesti autoliikenteen sujumisen osalta, arviot pyöräliikenteen liikkumisolosuhteista olivat puolestaan samalla tasolla kuin vuonna 2019. Eniten huonoja arvosanoja se-

kä asukkaiden että yritysten keskuudessa keräsi pysäköintimahdollisuudet Helsingin keskustassa.

Asukkaista 77 % kokee yleisesti liikenteen Helsingissä erittäin tai melko turvalliseksi. Liikkumismuodoista turvallisimpana pidetään joukkoliikennettä ja turvattomimpana sähköpotkulautoja.

Asukkaista viidesosa kertoi asioivansa Helsingin ydinkeskustassa merkittävästi harvemmin ja neljäsosa hieman harvemmin verrattuna koronaepidemiaa edeltävään aikaan. Oman asuinalueen palveluiden tai muiden lähipalveluiden käyttö sekä tavaroiden tilaaminen verkosta ja ruuan tilaaminen kotiinkuljetuksella puolestaan ovat selvästi lisääntyneet.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten Helsingin asukkaat sekä yritysalamän edustajat arvioivat kaupungin liikennejärjestelmää ja sen osa-alueita. Tutkimus tehtiin nyt yhdennentoista kerran ja se on toteutettu pääosin samalla tavalla kuin vuosina 1996–2019 tehdyt tutkimukset. Vuoden 2022 tutkimuksen tiedonkeruu tehtiin syksyllä vuoden 2019 tutkimuksen tavoin. Tätä edeltävien tutkimusten tiedonkeruu on tehty keväisin. Asukkaille kohdennettuihin toistuviin kysymyksiin lisättiin nyt uutena aiheena liikenneturvallisuuden kokemiseen liittyviä kysymyksiä. Vaihtuva-aiheisten kysymysten kohdalla puolestaan kysyttiin koronaepidemian vaikutuksesta asukkaiden palveluiden käyttöön. Yritysten osalta kysyttiin henkilöstön etätyöskentelyn useudesta sekä koronan vaikutuksesta toimipisteiden sijaintiin.

Tutkimuksen toteutti ISS-Otantatutkimus Oy puhelinhaastatteluna syys–lokakuussa 2022. Tutkimuksen kohderyhmänä olivat Helsingin kaupungin 18–74-vuotias väestö ja Helsingissä toimivat yritykset. Asukkaiden otoksessa (n=1803) virhemarginaali on päätulosten kohdalla enimmillään $\pm 2,3$ %-yksikköä ja yritysedustajien otoksessa (n=201) noin $\pm 6,9$ %-yksikköä.

Tutkimuksen raporttiluonnos löytyy liitteenä.

Tutkimuksen tulokset

Tutkimuksen tulosten perusteella asukkaat ovat suhteellisen tyytyväisiä Helsingin liikenteeseen. Liikennejärjestelmän toimivuutta on kartoitettu säännöllisesti kahdeksalla osa-alueella. Näistä kuusi on sellaisia, joita yli puolet vastaajista pitää tasoltaan erittäin tai melko hyvänä. Asukkaiden keskuudessa parhaan arvion sai joukkoliikenteen toimivuus, 82 %

vastaajista arvioi sen erittäin tai melko hyväksi. Jalankulun liikkumisolosuhteet saivat lähes yhtä hyvän arvion (hyvien osuus 81 %). Seuraavaksi eniten positiivisia vastauksia saivat liikennejärjestelyjen selkeys ja liikennejärjestelmän toimivuus kokonaisuutena (hyvien osuus 64 %), pysäköintimahdollisuudet keskustan ulkopuolella (54 %) sekä pyöräliikenteen liikkumisolosuhteet (51 %).

Eniten kielteisiä arvioita asukkailta sai autojen pysäköintimahdollisuudet Helsingin keskustassa, 29 % arvioi tämän melko ja 14 % erittäin huonoksi. Muiden osa-alueiden negatiivisten arvioiden osuudet ovat selvästi pienempiä. Autoliikenteen sujuvuuden erittäin tai melko hyväksi koki 47 % vastaajista.

Yritysten edustajien vastaukset olivat pääasiallisesti samansuuntaisia, mutta hieman kielteisempiä kuin asukkailla. Vastanneet yritysten edustajat olivat yritysten johtoa. Yritysten edustajista enemmistö oli tyytyväisiä neljässä kyselyn osa-alueessa, kun asukkaiden osalta enemmistö oli tyytyväisiä kuudessa kyselyn osa-alueessa. Parhaan arvion yritysten edustajilta saivat jalankulkuolosuhteet. 79 % yritysvastaajista piti olosuhteita erittäin tai melko hyvänä. Muut kolme osa-alueetta olivat joukko liikenteen toimivuus (hyvien osuus 68 %), pyöräliikenteen liikkumisolosuhteet (59 %) sekä pysäköintimahdollisuudet keskustan ulkopuolella (52 %).

Myös yritysvastaajien vastauksissa keskustan pysäköintimahdollisuudet saivat heikoimmat arvosanat, vastaajista 31 % arvioi pysäköintimahdollisuudet erittäin huonoksi ja 19 % melko huonoksi. Keskustassa ei ole laajamittaisesti tapahtunut muutosta pysäköintipaikkojen tarjonnassa tai sen hinnoittelussa. Yksittäiset työmaat tai muutokset katusuunnitelmissa ovat voineet vaikuttaa paikalliseen tarjontaan. Tällaisia muutoksia on tapahtunut myös aikaisemmin edellisten kyselyiden välillä. Kuitenkin mielipiteet keskustan pysäköintimahdollisuuksista ovat heikentyneet. Lisäksi yritysvastaajat kokivat asukkaita jonkin verran heikommaksi ajoneuvoliikenteen sujuvuuden (negatiivisten osuus 33 %) sekä liikennejärjestelyiden selkeyden (negatiivisten osuus 24 %)

Edeltävään, vuoden 2019 tutkimukseen verrattuna sekä asukkaat, että yritysedustajat arvioivat nyt paremmaksi erityisesti autoliikenteen sujuvuuden. Sujuvuuden osalta hyvien arvioiden osuus kasvoi asukkaiden kohdalla 7 %-yksikköä ja yritysten kohdalla vajaa 9 %-yksikköä. Tyytyväisyyden parantumisen taustalla on mahdollisesti etätyöskentelyn lisääntymisen myötä vähentyneet liikennemäärät ja suurempi joustavuus liikkumisessa. Yritysedustajien osalta tyytyväisyys liikennejärjestelmän toimivuuteen kokonaisuutena parani, hyvien arvosanojen osuus kasvoi 10 %-yksikköä. Sen sijaan yritysten mielipiteen keskustan pysäköin-

timahdollisuuksista heikkenivät, erittäin huonojen arvioiden osuus oli nyt 9 %-yksikköä suurempi kuin vuonna 2019.

Helsingin liikennepolitiikan yhtenä tavoitteena on joukkoliikenteen suosiminen. Asukkaista 89 % ja yritysten edustajista noin 67 % puoltaa tätä tavoitetta voimakkaasti tai jonkin verran. Selvä enemmistö vastaajista kannattaa joukkoliikenteen suosimista, mutta osuuksissa on ollut sekä asukkaiden että yritysten osalta pientä laskua.

Asukkaat kokevat liikenneturvallisuuden Helsingissä hyväksi. Vastaajista 16 % kokee liikenteen erittäin turvalliseksi, 61 % melko turvalliseksi, 17 % ei turvalliseksi tai turvattomaksi ja 5 % melko turvattomaksi. Erittäin turvattomana liikennettä piti hyvin harva (0 %). Miehet kokevat liikenneturvallisuuden yleisesti hieman paremmaksi kuin naiset, turvallisuuden tunne liikenteessä myös vähenee iän myötä. Nuorten, 18–24-vuotiaiden joukosta 86 % kokee liikenteen turvalliseksi, 61–74-vuotiaiden ryhmässä vastaava osuus on 69 %. Mielenpitoet liikenneturvallisuudesta korreloivat hyvin Helsingin positiivista kehitystä liikenneonnettomuustilastoissa.

Liikkumismuodoista selvästi turvallisimpana pidetään joukkoliikennettä, 52 % pitää sitä erittäin turvallisena ja 42 % melko turvallisena. Myös henkilöautoliikenne (84 %) ja jalankulku (76 %) koetaan verrattain turvallisiksi. Sen sijaan alle puolet asukkaista pitää turvallisina pyöräilyä (47 %) ja mopolla/moottoripyörällä kulkemista (32 %). Selvästi turvattomimpana pidetään kuitenkin sähköpotkulaudalla liikkumista, jota lähes 70 % pitää turvattomana. Nuorimmassakin ikäryhmässä (18–24-vuotiaat) selvä enemmistö (60 %) kokee sähköpotkulaudat turvattomaksi. Vastaajat ovat voineet arvioida omaa turvallisuuttaan liikkueensa kyseisellä kulkumuodolla tai kyseisen liikkumismuodon vaikutusta muiden liikkujien turvallisuuteen.

Asukkaista 42 % tekee päivittäiset työ- ja opiskelumatkansa pääsääntöisesti joukkoliikenteellä, 28 % henkilöautolla, 15 % polkupyörällä ja 13 % jalkaisin. Viimeisimmän 12 kuukauden aikana asukkaista 24 % arvioi joukkoliikenteen käyttönsä lisääntyneen, mutta myös vähentämisestä kertoi 19 % vastaajista. Aikaisempiin tutkimuskertoihin verrattuna lisäneiden sekä myös vähentäneiden osuus oli nyt jonkin verran suurempi. Käytön lisäämisen taustalla on mahdollisesti joukkoliikenteen pariin palaaminen koronaepidemiaan liittyvien sulkua- ja rajoitustoimien poistumisen jälkeen. Vähentäneiden osuuden kasvu voi kertoa siitä, että osa liikkujista on siirtynyt käyttämään enemmän muita kulkumuotoja tai matkoja on jäänyt tekemättä esimerkiksi etätyön lisääntyneenä. Kaikista kulkumuodoista eniten arvioitiin käytön lisääntyneen kävelyn osalta (31 %). Henkilöautoliikenteen osalta 17 % asukkaista arvioi käytön lisääntyneen, vähentäneiden osalta osuus oli puolestaan 21 %. Pyöräilyä li-

sänneiden osuus (22 %) on vähentäneitä (17 %) jonkin verran suurempi.

Vastanneista asukkaista 20 % kertoi Helsingin keskustassa asioinnin vähentyneen kohdallaan merkittävästi ja 27 % vähentyneen hieman verrattuna koronatilannetta edeltävään aikaan. Selvästi pienempi osuus arvioi keskustan palveluiden käytön lisääntyneen merkittävästi (4 %) tai lisääntyneen hieman (6 %). Suurin osa vastanneista (42 %) kertoi asioinnin pysyneen samana. Oman asuinalueen tai lähialueiden palveluiden osalta käytön osalta kasvu oli vähentämistä selvästi suurempaa: 8 % asukkaista on lisännyt merkittävästi ja 21 % lisännyt hieman näiden käyttöä verrattuna koronaepidemiaa edeltävään aikaan. Vastavasti tavaroiden tilaaminen verkosta tai ruuan tilaaminen kotiinkuljetuksella on lisääntynyt, 17 %:n kohdalla asukkaista nämä ovat lisääntyneet merkittävästi ja 27 %:n kohdalla hieman enemmän. Palveluiden käytön muutokseen on todennäköisesti vaikuttanut osittain etätyöskentelyn yleistyminen; keskustassa asioiminen on vähentynyt keskustaan suuntautuvien työmatkojen vähenemisen myötä. Toisaalta lisääntynyt etätyöskentely ja oleskelu kotona ovat oletettavasti lisänneet lähi- ja verkkopalveluiden käyttöä.

Yritysedustajien mukaan etätyöskentely yrityksissä on lisääntynyt selvästi verrattuna koronatilannetta edeltävään aikaan. Ennen koronatilannetta 2–3 päivää tai tätä enemmän etätöitä teki keskimäärin noin 17 % henkilöstöstä, nyt vastaava osuus on noin puolet (51 %). Ei lainkaan tai vähemmän kuin yhtenä päivänä viikossa etätöitä tekevien määrä on muuttunut 56 %:sta 29 %:iin. Koronatilanteen vaikutus yritysten toimipaikan tai toimipaikkojen sijaintiin on ollut pieni: 3 % yritysedustajista kertoi, että sijaintia on muutettu tai se tulee muuttumaan. 3 % vastaajista kertoi, että sijainnin muutosta on koronatilanteen takia pohdittu.

Noin 60 %:lla yrityksistä on jokin työmatkaliikkumiseen liittyvä etuus, tavallisimmin työsuhdeauto (35 %) tai yhteiskäyttöauto työasiamatkojen tekemiseen (18 %). Joukkoliikenteen työsuhdelippu/asiointilippu (19 %) tai työsuhdepyörä (19 %) ovat jo yhtä yleisiä kuin yhteiskäyttöautot. Joissain yrityksissä on lisäksi uuden polkupyörän hankintaetus (11 %), yhteiskäyttöpyörä työasiamatkojen tekemiseen (9 %) tai kaupunkipyöräjärjestelmän käyttöetus (6 %). Vuoteen 2019 verrattuna työsuhdeautojen osuus on laskenut selvästi, samalla kuin pyöräilyä tukevat etuudet ovat kasvattaneet suosiotaan.

40 % asukkaista piti liikennesuunnittelijoiden yhteydenpitoa ja tiedonvaihtoa asukkaiden suuntaan riittävänä tai jossain määrin riittävänä, 52 % piti sitä ainakin jossain määrin riittämättömänä. Yritysten edustajista 67 % piti liikennesuunnittelijoiden yhteydenpitoa ja tiedonvaihtoa ainakin jossain määrin riittämättömänä.

10.01.2023

Asia/3

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Katja Moilanen, liikennetutkija, puhelin: 310 21385
katja.moilanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Liikennebarometri 2022, raporttiluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano